

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obo/9/2023
Identifikačné číslo spisu: 1023200837
Dátum vydania rozhodnutia: 22.02.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Beáta Miničová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1023200837.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek JUDr. Ivany Izakovičovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu Union poisťovňa, a.s., Bratislava, Karadžičova 10, IČO: 31 322 051, zastúpeného JUDr. Ľudmilou Jurčovou, advokátkou, Bratislava, Hodžovo námestie 2A, proti žalovanému v 1. rade: G.. K. C. W., U. X. G. XXXX, R., bytom C. XXXXX/X, zastúpenému Advokátska kancelária Zuzana Papšíková, s.r.o., Bratislava, Jégého 8, IČO: 36 800 040, žalovanému v 2. rade: N. L., Q. XX. C. XXXX, naposledy bytom R., D. L. XX, o zaplatenie 386 236 Sk (12 820,69 eura) s príslušenstvom, o návrhu žalobcu na vydanie opravného uznesenia, o odvolaní žalovaného v 1. rade proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. júla 2023 č. k. 63Cb/1/1995-86, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. júla 2023 č. k. 63Cb/1/1995-86, p o t v r d z u j e.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave, ako súd prvej inštancie, napadnutým uznesením zo dňa 27. júla 2023 č. k. 63Cb/1/1995-86, na návrh žalobcu na vydanie opravného uznesenia, opravil rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 9. októbra 2006 č. k. 63Cb/1/1998-58 vo výroku tak, že správne znie: „Žalovaný v 1. rade pán C. je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 386 236 Sk istiny s 18% úrokom z omeškania odo dňa podania žaloby do zaplatenia a súdny poplatok 15 448 Sk, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia“.

2. V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol, že svojím rozsudkom zo dňa 9. októbra 2006 č. k. 63Cb/1/1998-58 určil povinnosť žalovaného v 1. rade zaplatiť žalobcovi sumu 386 236 Sk istiny s 18% úrokom z omeškania odo dňa podania žaloby a súdny poplatok vo výške 15 448 Sk, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

3. Podaním z 1. júna 2023 právny zástupca žalobcu požiadal Krajský súd v Bratislave, aby vydal opravné uznesenie, ktorým napravi výrok rozsudku tak, že bude určitý a materiálne vykonateľný, a žalobca ho bude môcť použiť na efektívne uplatnenie svojich práv prostredníctvom exekučného súdu.

4. Krajský súd v Bratislave s poukazom na § 224 CSP a po preskúmaní žiadosti právneho zástupcu žalobcu dospel k záveru, že súd pri vyhotovovaní rozsudku zo dňa 9. októbra 2006 opomenul uviesť vo výroku, dokedy je žalovaný v 1. rade povinný zaplatiť istinu s úrokom z omeškania, čo spôsobilo jeho materiálnu nevykonateľnosť. Súd prvej inštancie preto, postupujúc podľa ust. § 224 CSP, vykonal opravu nevykonateľného výroku tak, aby bol právne perfektný.

5. Proti napadnutému opravnému uzneseniu krajského súdu, podal žalovaný v 1. rade (ďalej aj „odvolateľ“) odvolanie, ktoré dôvodil podľa § 365 písm. a), d), h) CSP.

6. Odvolateľ prioritne zdôraznil, že žalobca v konaní právne neodôvodnil vznik nároku na úroky z omeškania, ani požadovanú výšku úrokov z omeškania a neodôvodnil ani obdobie, odkedy žiada platiť tieto úroky, hoci začiatok svojho nároku na úroky z omeškania uviedol neštandardným spôsobom ako deň podania žaloby. Žalobca počas celého konania v zásade nespomenul obdobie, dokedy si uplatňuje nárok na úroky z omeškania. Jedinou výnimkou, kedy žalobca uviedol, do akého času si uplatňuje nárok na úrok z omeškania, je jeho písomné podanie zo dňa 26. októbra 2001, ktorým žiadal upraviť petit vo vzťahu k úrokom z omeškania tak, že zmenil požadované percento úrokov z omeškania (z pôvodných 18% na 17,6%) a doplnil uplatnenie nároku na úroky z omeškania „do zaplatenia“. Zmenu petitu žalobca nijako neodôvodnil ani nevysvetlil.

7. Súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 2. mája 2005 podľa odvolateľa síce konštatoval, že žalobca upravil petit vo vzťahu k výške úrokov z omeškania, avšak o návrhu na úpravu petitu súd nerozhodol. V zmysle § 95 ods. 1 vtedy účinného OSP zmena návrhu na začatie konania vyžadovala súhlas súdu a zmenený návrh bolo potrebné ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk. Súd o tomto návrhu na zmenu petitu nerozhodol ani na žiadnom z pojednávaní v tejto veci, ani písomným uznesením. Týmto podľa odvolateľa neboli splnené podmienky na to, aby súd konal v súlade so zmeneným petitom a aj z ďalších úkonov súdu je zrejmé, že súd nebral do úvahy návrh na zmenu petitu. Súd následne vyhlásil rozsudok vo vzťahu k úrokom z omeškania v súlade s pôvodným žalobným návrhom, teda neprihliadol na návrh žalobcu na úpravu petitu, o ktorého prípustnosti ani nerozhodol.

8. Napadnutým opravným uznesením zo dňa 28. júla 2023 Krajský súd v Bratislave doplnil do výroku slovné spojenie „do zaplatenia“, čím podľa odvolateľa nepovoleným spôsobom nielen prekročil žalobný návrh, ale aj zmenil vyhlásené znenie rozsudku. Takéto konanie nie je možné subsumovať pod opravu rozhodnutia podľa § 224 CSP a je v rozpore s § 219 ods. 4 CSP, v zmysle ktorého súd je viazaný rozsudkom, len čo ho vyhlási. V tejto súvislosti odvolateľ poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 9. februára 2009 sp. zn. 3MCdo/21/2008, ktoré pripúšťa možnosť opravy rozhodnutia za stanovených podmienok tak, aby bola zachovaná zásada viazanosti súdu vyhláseným rozsudkom.

9. Keďže časť výroku doplnená opravným uznesením ide podľa názoru odvolateľa nad rámec žalobného návrhu, toto opravné uznesenie v konečnom dôsledku nepovoleným spôsobom opravuje chybu žaloby a nie je iba opravou zrejmej chyby na strane súdu. Opravným uznesením súd doplnil časť výroku, ktorá úplne chýba v žalobnom návrhu a nebola ani predmetom konania v žiadnej jeho časti.

10. Opravné uznesenie ďalej podľa odvolateľa v záhlaví dopĺňa aj dátum narodenia žalovaného, ktorý nebol uvedený ani v žalobnom návrhu, ani žiadnej jeho zmene a ani v pôvodnom rozsudku. Návrh žalobcu bol aj z tohto dôvodu neurčitý a rozsudok materiálne nevykonateľný. Žalobca počas celého konania neuskutočnil úkon, ktorý by identifikoval žalovaného dátumom narodenia a v tejto časti ani nežiadal rozsudok doplniť ani opraviť. Súd opäť nemôže túto vadu žaloby zhojiť opravným uznesením.

11. Preto odvolateľ navrhol odvolaciemu súdu, aby napadnutí opravné uznesenie Krajského súdu v Bratislave zmenil tak, že návrh žalobcu na vydanie opravného uznesenia zo dňa 1. júna 2023 v celom rozsahu zamietne a prizná žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100%.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) [(§ 470 ods. 1, 4

zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie, bez nariadenia pojednávania, viazaný rozsahom odvolania, odvolacími dôvodmi a zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie (§ 379, § 380 ods. 1, § 383 CSP), prejednal odvolanie a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného v 1. rade, nie je opodstatnené.

13. Podľa § 224 CSP, súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejme nesprávnosti. O oprave súd vydá opravné uznesenie, ktoré doručí subjektom konania.

14. Podľa § 357 písm. f) CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmych nesprávnosti, okrem odôvodnenia.

15. Odvolací súd s poukazom na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 576/2013 uvádza, že „rozhodovacia činnosť, ako autoritatívny prejav (verejnomocenskej) vôle vykonávajú vždy príslušní nositelia verejnomocenských funkcií, ktorými sú vždy a bez výnimky ľudia. V prípade rozhodovacej činnosti súdov sú týmito nositeľmi sudcovia a v rozsahu ustanovenom zákonmi aj iní zamestnanci súdov (čl. 142 ods. 2 ústavy). Proces „vynášania rozhodnutia“ súdu ako verejnomocenského aktu, tak v súlade s podstatou každého ľudského rozhodovania pozostáva z dvoch fáz: vytvorenia určitej vôle vo vnútornom fóre sudcu, resp. iného zamestnanca súdu, a jej následného prejavu (komunikovania) navonok adresátom príslušného verejnomocenského aktu. Len navonok prejavovaná verejnomocenská vôľa je totiž poznateľná jej adresátom. Právo zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy sa totiž nenaplnia už vtedy, keď je s ním v súlade vytvorená vôľa v internom fóre sudcu, resp. iného rozhodujúceho zamestnanca, ale až vtedy, ak je táto vôľa verne a riadne manifestovaná (prejavená) navonok. Prírodzene, vôľa („rozhodnutie“) skutočne vytvorená v internom fóre sa môže z najrôznejších dôvodov odlišovať od toho, čo bolo navonok manifestované (prejavené). Tieto dôvody môžu spočívať v subjektívnych vlastnostiach prejavujúcej osoby (nesprávne vyjadrovanie, nedostatočná schopnosť správne štylizovať, alebo momentálne zlyhania v podobe omylu, prerieknutia, preklepu,) alebo objektívnych okolnostiach (nejednoznačnosť jazyka, zlyhanie komunikačného média a pod.). Keďže len navonok prejavovaná vôľa je spoznatelná účastníkom konania, je pochopiteľné, že títo sa oboznamujú a vychádzajú predovšetkým z prejavenej verejnomocenskej vôle, pričom zároveň môžu predpokladať, že tento prejav vyjadruje skutočnú vôľu orgánu, ktorý ho vydal. Pretože skutočná vôľa vytvorená v internom fóre sudcu alebo zamestnanca súdu zostáva účastníkom nepoznatelná, zodpovedá aj požiadavke právnej istoty a z nej vyplývajúcej požiadavke zásadnej nezmeniteľnosti (právoplatných) súdnych rozhodnutí, aby nebolo možné raz prejavenu vôľu kedykoľvek dodatočne meniť s odôvodnením, že nezodpovedá tej skutočnej, interne vytvorenej vôli. Princíp právnej istoty založenej právoplatnými súdnymi rozhodnutiami vyplýva podľa judikatúry ústavného súdu tiež z čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. II. ÚS 591/2012)".

16. Civilný súdny poriadok (rovnako ako Občiansky súdny poriadok) žiada, aby súdne rozhodnutie bolo určité, jasné a formálne bezchybné. Nemožno však celkom vylúčiť, aby sa chyby a nesprávnosti dostali do rozsudku. Také nedostatky je preto žiaduce odstrániť. Keďže v zmysle zásady procesného práva je súd viazaný rozsudkom, len čo ho vyhlási, je možné v zmysle § 224 CSP opraviť v rozsudku kedykoľvek i bez návrhu chyby v písaní a počítaní a iné zrejme nesprávnosti. Ide o chyby technického rázu nemajúce podstatnejší význam. Musí teda ísť o celkom zjavne spoznatelné pochybenia (napr. z rozporu výroku a odôvodnenia). V prípade iných zrejmych nesprávností sa jedná o také chyby, ktoré sú, ako zrejme nesprávnosti podobného pôvodu, ako chyby v písaní a počítaní, tzn. ku ktorým došlo len zjavným a okamžitým zlyhaním v duševnej, či mechanickej činnosti osoby, za účasti ktorej došlo k vyhláseniu, alebo vyhotoveniu rozsudku, a ktoré sú každému zrejme; zrejmosť takej nesprávnosti vysvitá najmä z porovnania výroku rozsudku s jeho odôvodnením, prípadne aj z iných súvislostí. Opraviť možno výrok rozsudku, jeho odôvodnenie i poučenie. V prípade, ak sa opravuje výrok rozsudku, musí sa tak urobiť opravným uznesením. V prípade opravy ostatných častí rozsudku môže sa tak urobiť priamo v rovnopisoch rozhodnutia, ktoré si súd za tým účelom od strán sporu vyžiada. Opravné uznesenie, ktorým sa upravuje výrok rozsudku treba doručiť do vlastných rúk stranám sporu. (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1ObdoV/11/2010).

17. Z obsahu spisu odvolací súd zisťuje, že v predposlednom odseku rozhodnutia súdu prvej inštancie zo dňa 9. októbra 2006 č. k. 63Cb/1/1998-58 sa uvádza, že vzhľadom k nezaplateniu dlžnej sumy v lehote splatnosti, súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 18% od podania žaloby do zaplatenia. Týmto je súčasťou odôvodnenia pôvodného rozhodnutia taká skutočnosť, ktorá sa však do jeho výroku nepremietla. Z uvedeného dôvodu, žalobca návrhom zo dňa 1. júna 2023 navrhol, aby súd prvej inštancie vydal opravné uznesenie, ktorým napravi výrok rozsudku tak, že bude určitý a materiálne vykonateľný, a žalobca ho bude môcť použiť na efektívne uplatnenie svojich práv prostredníctvom exekučného súdu. Následne na tento návrh žalobcu, krajský súd napádaným opravným uznesením do výroku opravovaného rozsudku doplnil časový okamih, dokedy je žalovaný v 1. rade povinný zaplatiť istinu s úrokom z omeškania, čo odstránilo materiálnu nevykonateľnosť pôvodného rozhodnutia.

18. Ako je uvedené vyššie, určenie toho, dokedy je žalovaný v 1. rade povinný zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania je súčasťou odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie zo dňa 9. októbra 2006, čím napadnuté opravné uznesenie sleduje rozhodnutie vo veci samej a zachováva zásadu viazanosti súdu vyhláseným rozsudkom. Predmetná zrejma nesprávnosť výroku rozsudku súdu prvej inštancie bola týmto správne odstránená vydaním opravného uznesenia v súlade s vyššie citovaným ust. § 224 CSP. Odvolací súd zároveň dodáva, že súd prvej inštancie nezmenil obsah svojho rozhodnutia, z ktorého je dané, že mienil priznať žalobcovi úrok z omeškania od podania žaloby do zaplatenia.

19. Pre úplnosť ďalej odvolací súd uvádza, že žalobný petit musí byť jasný, stručný, určitý, zrozumiteľný a vykonateľný s tým, že ak žalobná žiadosť nespĺňa kvalitatívne kritériá, ide o vadu konania odstrániteľnú. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na podanie žalobcu zo dňa 26. októbra 2001 (č.l. 22 spisu), ktorým žalobca okrem iného opravil ním navrhovaný petit tak, že doplnil časový údaj na zaplatenie úrokov z omeškania, a to odo dňa podania žaloby do zaplatenia. Týmto podaním žalobca odstránil pôvodnú a prípadnú materiálnu nevykonateľnosť ním navrhovaného žalobného návrhu, a to v súlade s vtedy platným a účinným ust. § 79 OSP.

20. Týmto odvolací súd konštatuje, že odvolacia námietka odvolateľa v zmysle, ktorej napadnutým opravným uznesením súd prvej inštancie doplnil časť výroku, ktorá úplne chýba v žalobnom návrhu a nebola ani predmetom konania v žiadnej jeho časti, nie je dôvodná.

21. K ostatnej odvolacej námietke ohľadom doplnenia v záhlaví dátumu narodenia žalovaného, ktorý nebol uvedený ani v žalobnom návrhu, ani žiadnej jeho zmene a ani v pôvodnom rozsudku, odvolací súd zdôrazňuje, že v prejednávanej veci nemohli byť od začiatku konania pochybnosti o tom, kto sú žalovaní. Táto skutočnosť vyplývala z pripojených listín tvoriacich súčasť spisu. Povinnosť kontrolovať označenie sporových strán navyše v rámci odstraňovania väd žaloby prináleží súdu a v prípade, že si súd túto svoju povinnosť nespĺní, preberá na seba procesnú zodpovednosť za tento nesprávny postup. Táto zodpovednosť môže v konkrétnych okolnostiach znamenať povinnosť súdu odstrániť zrejmu nesprávnosť spočívajúcu v uvedení neúplného označenia strany sporu, o ktorej inak nie je pochybnosť. Odvolací súd konštatuje, že súčasťou výroku odvolaním napádaného opravného uznesenia nie je oprava alebo doplnenie rozsudku prvej inštancie v rozsahu dátumu narodenia žalovaného, dátum narodenia žalovaného v 1. rade je týmto rýdzo iba výsledkom identifikácie žalovaného v 1. rade.

22. Pre úplnosť odvolací súd poznamenáva, že odvolacie námietky odvolateľa ohľadom toho, že „žalobca v konaní právne neodôvodnil vznik nároku na úroky z omeškania ani požadovanú výšku úrokov z omeškania a neodôvodnil ani obdobie, odkedy žiada platiť tieto úroky, hoci začiatok svojho nároku na úroky z omeškania uviedol neštandardným spôsobom ako deň podania žaloby“, sa dotýkajú rozhodnutia vo veci samej a nie opravného uznesenia. Takto uvedené argumenty mohol odvolateľ namietať v lehote na podanie odvolania voči rozhodnutiu vo veci samej, a nemôže ich uplatniť v tomto „opravnom“ konaní, čím tieto námietky odvolací súd nepodrobil odvolaciemu skúmaniu, a to v žiadnom smere.

23. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako

vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

24. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je podľa § 420 CSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom, alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1). Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je: a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP). Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).